

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyi: Helyi... 3 korona
 Külföldi: Helyi... 12
 Külföldi: Helyi... 6
 Külföldi: Helyi... 20

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszsám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A Rákóczi kiállítás Kassán.

Irta: **dr. Vukovich Sándor.**

„Hazánk szentje, szabadság vezére,
 Sötét éjben fényes csillagunk,
 Oh Rákóczi, kinek emlékére
 Lángolunk és sirva fakadunk.”
 (Petőfi, 1848.)

II. Rákóczi Ferenc! a magyar szabadság legnagyobb hőseinek dicső neve, melyet vakító fényvel övez a két százados mult.

A kegyelet szent lángja lobog Kassán a nagy fejedelem és kuruc vitézeinek emlékére.

A kurucvilág ereklyéi meghatják a figyelmes szemlélőt s önkéntelenül is agyunkba tolul az a kérdés, hogy miért lehet oly soká tűrni, hogy törvénykönyvünk még ma is a hazaárulás bélyegét süti a fejedelem hótiszta alakjára, hogy türetheti a nemzet, hogy még most is idegen földben porlad az a test, melyben oly magasztos lélek lakozott.

Nem szégyen-e a nemzetre, hogy sehol sincsenek emlékeztető jelek, szobrok, melyek hirdetnék a bujdosó fejedelemnek alkuvást nem ismerő tetteit, a ki mindig sikra szállt a nemzet jogaiért. A mostani satnya nemzedék bizony bátran zárandokolhat Felső-Magyarországnak székesegyházáról és történetéről híres városába, a fejedelemnek egykori székhelyére, a hol július hó 26-án nyílt meg a varázsszerű kiállítás s a mely szept. hó 20-án záródik be.

A hálás nemzet méltán áldja Rákóczi szellemét.

A mi szemünkben nem rebellis alak ő.

S ha felébredne, büszkén láthatná, hogy mily gondos kézzel hordtak össze mindent, ami csak reá emlékeztet, lánzsáktól átlukasztott zászlók, bölcsője, melyet a kegyelet minden nap virágokkal hint tele, fegyverei, levelei, ruhafoszlányai: mind együtt vannak a kincses házban. Fejedelmi alakjának képmásai reánk ragyognak és hazaszeretetre intenek. Anyja Zrínyi Ilona, gróf Bercsényi Miklós, nagyanyja Bátor

hory Zsófia, fiai: József és György s a többi kuruc alak, mind körülötte rajzanak.

Junius havában láttam a borsikastélyt, (Sátoraljuj helyhez kocsin félóránnyira) a hol született a nagy nemzeti hős, ugyanakkor megnéztem a sárospataki Rákóczi várat, a hol 1709-ben aug. 13-án volt utoljára.

Beniczky naplója szerint „szüntelen irásokban ő Felsége foglalatokodván, egész nap a Várban continueálta magát.”

Gyermekségét részben itt töltötte s 3 éves korában itt tanult lovagolni.

A sárospataki várban fényes udvart tartott Rákóczi ifju feleségével. Sok udvari művésze s 500 főnyi várőrsége volt.

Az ország hálás szívvvel zárandokol a nagy fejedelem emlékeztetőnek oltárához. 198 kiállító remekel 3350 tárggyal a kassai kiállításon.

A nagynevű Zichy Jenő gróf 290-et állított ki, páratlan áldozatkészséggel. Debrecen I. kerületének orsz. képviselője, Kassa díszpolgára: dr. Thaly Kálmán 115, Kray István 4 a pozsonyi ev. liceum 20, Pozsony vármegye közönsége 15, Spitzer Mór (Pozsony-Széleskut) 134, a pozsonyvárosi muzeum 42, Nagyszombat város, 2.

Egzen legjobban érdekelt a szebbnél szebb kiállított tárgyak közt a 4-ik számú terem, a hol dr. Thaly Kálmán oklevelei, nyomtatványai, könyvei, zászlói, képei s különböző ereklyetárgyai vannak elhelyezve.

Egész füzetre terjedne, ha fel akarnám sorolni ezeket a rendkívül érdekes Rákóczi ereklyéket.

Nem vagyok hízkelkedő, de hát örömmel kell mondanom, hogy a páratlan gyűjtemény elbűvölt s a művészi és történeti leckétől el voltam ragadtatva.

Dr. Thalynek nagyszerű kiállítása vegetelen kellemesen lepott meg s az jutott eszembe, hogy a nemzet büszke lehet Thalyra, ő pedig nemzet-re, a melyből olyan férfiu származott, mint Rákóczi. Ha a nemzeti

nyomtatványok, (debreceni is középkori képes történeti munkák, — jutányos árban — eladók.

hős buskomor indulóját halljuk, jusszon eszünkbe, hogy a mikor a beolvasztás munkáját végezték ellen-segeink s minden jogos magyar érdeket lábbal tiportak, akkor ő kibontotta a szabadság lobogóját, a harci riadók felhangzottak, a kardok csattogtak s a nemzet lelkesen küzdött hazájának függetlenségéért és szabadságáért.

Borsitól Rodostóig!

Itt hagyta a fényt, gyermekeit s elment idegen földre — meghalni.

Leborulunk a dicső fejedelem emléke előtt!

S ma, a mikor szürke és borongós a magyar nemzet égboltja s ezer sebtől vérzik az ország: öntse Rákóczi a kishitűekbe a lángoló honszerelmet!

A debreceni határozat.

Szabadelvű pártok csatlakozása.

— szept. 13.

A debreceni szabadelvű párt határozatát ujabban egyre több és több választó kerület szabadelvű pártja tárgyalja és fogadja el egyhangu lelkesedéssel.

A már hírül adott csatlakozások megküldött határozatait és a legujabban hozott szabadelvű párti határozatokat, valamint a debreceni határozat nyomán ébredő új mozgalmakat a következőkben ismertetjük:

Nyittravármegye.

Nyittravármegye szabadelvű pártja 10 szabadelvűpárti kerület hozzájárulásával a következő határozatot hozta:

Határozati javaslat.

A magyar nemzeti állam hatalmi állásának fejlesztése és ennek megfelelően a magyar nemzet egységének szorosabbra fűzése hazánk minden igaz polgárának politikai végcélját képezi, — ennek megfelelően bennünk az a meggyőződés érlelődött meg, hogy államiságunk megizmosodásával politikánk az eddiginél határozottabban magyar nemzeti szellemben kell érvényesülnie. Ezen politika érvényesítésének természetszerű folyamánya sőt elengedhetlen feltétele, hogy a magyar hadseregnek, mint az összes hadsereg kiegészítő részének szellemében valamint jelvényeiben és nyelvében is a magyar jelleg kifejezésre jusszon és érvé-

nyomtatványok, (debreceni is 1574-ből), incunábulumok, ut leírások s egyéb értékes művek

Cím a kiadóhivatalban.

Ősrégi magyar

nyesüljön, mert ennélkül a magyar nemzeti állam kiépítése lehetetlen: ennél fogva Nyitrávármegye szabadelvűpártja azon kéréssel fordul az országos szabadelvűpárt-hoz, hogy a nemzeti követelmények címe alatt összefoglalt a debreceni szabadelvűpárt napirenden levő határozatában is már körvonalozott s a magyar nemzet élő törvényeiben gyökerező jogainak az ország helyzete, politikai viszonyai és erőforrásainak bölcs mérlegeléseivel érvényt szerezni sziveskedjék.

Kelt Nyitrávármegye szabadelvűpártjának Nyitrán 1903. szeptember hó 6-án tartott pártgyűlésből.

Nyitra.

A Szabadelvűpárt tekintetes Elnökségének.

Debrecen.

A nemzeti jogok tárgyában kelt nagybecsű átiratára, melylyel az ottani szabadelvűpártnak július 28-iki határozatát is sziveskedett megfelelő tárgyalás végett hozzám, mint a nyitrai választókerület szabadelvűpártja elnökéhez megküldeni, tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy Nyitrávármegye szabadelvűpártjának tek. címmel is közölt szeptember 6-ki határozatát s így a debreceni szabadelvűpártnak július 28-iki határozatát magán a nyitrávármegyei szabadelvűpártgyűlése a nyitrai kerületi szabadelvűpárt is kifejezetten magévá tette.

Tisztelettel:

Nyitrán, 1903. szeptember 10-én.

a nyitrai kerület szabadelvűpártjának elnöke.

Nagy-Tapolcsány.

A nagy-tapolcsányi választókerület szabadelvűpártjának 1903. évi szeptember 6-án tartott közgyűlésén hozott egyhangu

Határozat.

Mivel a magyar nemzeti állam kiépítésének elengedhetlen feltétele az, hogy a magyar hadsereg „mint az összes hadsereg kiegészítő része” szellemében, nyelvében és jelvényében is magyar legyen, a nagy-tapolcsányi választókerület szabadelvűpártja a magyar nemzetnek ezen élő törvényen alapuló a debreceni szabadelvűpárt f. évi július 28-ik határozatában a magyar hadsereg jelvényei, szolgálati és vezényleti nyelve, a magyar tiszteknek a magyar ezredekbe áthelyeztetése, magyar tisztképzés és a katonai új büntető eljárásban magyar tárgyalási nyelv alkalmaztatása tekintetében körvonalozott jogainak érvényesítése mellett állást foglal s felkéri országgyűlési képviselőjét Dr. Szulyovszky Dezső urat és az országos szabadelvűpártot, hogy az ország helyzet, politikai viszonyai és erőforrásainak bölcs mérlegelése mellett ezen nemzeti jogoknak érvényt szerezni méltóztassanak.

Kmf.

Dr. Hütter Gyula,
pártjegyző.

Lénárt Sándor,
pártelnök.

Kaposvár.

A kaposvári szabadelvűpárt számos tagja a következő falragaszon hívja fel a párt intéző bizottságát, hogy a „debreceni átirat” tárgyalására a pártot gyűlésre össze hívja: Felhívás a szabadelvűpárt intéző-bizottságához. A debreceni szabadelvűpártnak a nemzeti követelések tárgyában hozott, — és bizonyára ide is megküldött — határozata tárgyalására kérjük, hogy a kaposvári szabadelvűpárt gyűlését sűrűn összehívni sziveskedjék. Több szabadelvű választópolgár.

Besztercebánya.

Besztercebányán, — ahol eddig még ellenzéki jelölt sem volt, amely kerület

tehát méltán mondható tisztán szabadelvűpárti kerületnek — a következő lelkes hangú felhívást bocsátották ki:

Választó polgártársak!

A nemzet becsületéért, a magyar nemzeti hadsereg törvényben biztosított jogainak megvalósításáért folytatott küzdelem mellett immár pártkülömbőség nélkül nyilatkozott meg az ország közvéleménye.

Az ország legelőkelőbb szabadelvűpártkörei az ellenzéki érzelmű választópolgárokkal egyenlő lelkesedéssel hirdetik a küzdelem jogosultságát és szállanak sikra a nemzeti jogok érvényesítése mellett. Mert a magyar nemzeti hadsereg megvalósítása nem pártkérdés, hanem Magyarország létkérdése!

A mostani nehéz, válságos napokban minden hazafias érzelmű polgárnak egy szívvel-lélekkel kell sorakoznia a magyar nemzeti hadsereg kibontott lobogója alá.

E rendkívüli és komoly idők a választópolgároknak kötelességévé teszik azt, hogy tudomására hozzák az ország törvényhozó testületének azon óhajukat és akaratukat, hogy a mostani tarthatatlan állapot megszüntetésével a nemzeti ügy végre-valahára diadalmas-kodjék.

Választópolgárok! Ti nem hiányozhattok ott, ahol a magyar nemzet becsületének és jogainak megvédelmezése és kivívása forog szóban.

Teljes bizalommal fordulunk tehát hozzátok, midőn felszólítunk, hogy vasárnap, f. évi szept. 13-án d. u. 4 órakor a Kuglizó Társulat kertjében mindnyájan megjelenjenek a választópolgárok gyűlésén, hogy hozandó határozatunkkal kifejezést adjunk annak, hogy a nem-

A zászlót el ne hagyd.

Irta Ibrányi Miklós.

Amikor Tóth Sándor belépett saját jó szántából a haza függetlenségéért küzdő honvédek sorába, Erzsikének, a Bogár Erzsikének a szívét is magával vitte a táborba lelkesedése mellett...

— Vissza foglak várni, imádkozom érted, édes Sándorom, minden este s reggel...

Mi lett a vége? Semmi lett a szép szó, eltűnt mint a futó felhő s mikor Sándor társaival Ács alá került, — akkor már kontyba kötötték a haját az Erzsikének. Sándor amint meghalotta, hogy menyecske lett a kedveséből, éppen pipaszó mellett, esteli táborozásnál, felállt ülő helyzetéből, felnyitotta a pipája födelét, megigazitotta, megnyomkodta a dohányt benne, aztán megint rá zárta a kupakot, nagy szivásba akarná beleoljni minden gondolatát, a másik percben pedig úgy vágta a sátozt tartó cölöp szegletéhez, hogy az szerte-széjjel törött.

— Volt, nincs — szólott — kiszittam, eldobom.

— Egy szóval sem mondott többet.

Ettől az időtől nagyon szűk lett a

szava. Mit gondolt magában, mit nem, azt ki tudná megmondani? Hanem annyi áll, hogy a bátor Tóth káplár még vakmerőbbé vált, kereste a halált, de nem volt a káplárnak szerencséje hozzá.

Pedig a halál kaszájának busásan volt dolga Ács körül! Valamely portyázó honvédszázad, nem messze az ácsi erdtől ellenségre bukkant. Rövid harc fejlődött, a honvédek vitézül küzdtek, a zászló közöttük volt csak meghalni lehetett, vagy győzni. Az ellen megfutott.

— Előre a zászlót! — szolt érces hangon a napbarnított arcú, magas kapitány, mire a golyótól átluggatott, összerongyolt nemzeti színű lobogót, előbbre vitte egy izmos komáromi fiú. A trombitás gyülekezett fujt. A kapitány rendbe akarta állítani századát, de hasztalan, mert a század harmada, a legbátrabb fiúk a futó ellenséget üldözik; vak szenvedélyvel szuronyt szegözve rohantak s mind jobban távolodtak. Nem mentheti meg a földi hatalom a haláltól őket.

— Fújd, a tagadodat! — ordít a trombitásra elkeseredetten a kapitány. Egyed sor a bajszán s a futó ellenség után rohanó csapatra esik tekintette; az arcán tükröződik vissza, mint összeszorított ajkai közt morog: Megálljatok a zászlót ne hagyjátok el! Egy sebesült

jajkiáltását hozza a szellő a dombok fölé, néhány lövés hallatszik újból, egy az üldözők közül elesett.

E pár perc alatt irtóztató csatára kél a kapitány szívében két érzelm: a bátorság és a fegyelem. Ő, ki sohasem félt a haláltól, kit a szerence csillaga el nem hagyott, kit a golyó nem fogott, veszni hagyja a bátor kis csapatot? Az a szenvedély olvasható le arcáról, amelynek percében még a legerősebb férfi is képtelen magán uralkodni. Ilyen percben minden, mi máskor törvény, szabály vagy szentség talán megsemmisül. Őnkénytelen kiröppen kardja hüvelyéből mely még az ellenség véréből nedves: a vad rohamra való lelkesedést átleheli a katonákra is. A trombitás parancs nélkül riadót fuj, mindgyik honvéd szivemegdobban, a fegyverre pattognak a szuronyok; egy a lelkesedés, egyetlen vezényszó, amit a kapitány kiált:

— Utánam!...

Még néhány száz lépés választotta el a bajtársaktól a segítőcsapatot, ám ekkorra már az ellenség észrevette, hogy az üldözők nagyon kevesen vannak; tömörültek s szembe fogadták a honvédek támadását... Csak még pár percig türelem és kitartás. A Mária-képes zászló, mint a megmentés angyala fennen lobog és

Balkányi Antal

fényképezési
műterme...
PIAC-U 81.

o o o **Specialista** o o o
gyermek felvételekben.

zeti jogok érvényesítése mellett foglalunk mi is állást!

Eljen a magyar nemzeti hadsereg!
Az előkészítő bizottság.

Temesvár.

Megemlékeztünk arról, hogy a temesvári szabadelvű párt pártvezetősége kilenc szóval elhatározta, — hogy nem tart pártgyűlést abból a célból, hogy a debreceni szabadelvű párt ismert átirata tárgyában állást foglaljon. A temesvári szabadelvű pártnak zömét ez nem előgítette ki s főleg az az 50 szabadelvű párti választó polgár, akik a pártgyűlés összehívását kérték, nem nyugszik addig míg a szabadelvű pártot gyűlésre össze nem hívják. Dr. Buding be is jelentette a pártvezetőség legutóbbi ülésén, hogy a pártvezetőség tagjait egy legközelebb összehívandó pártértekezletre meghívja, Dr. Buding, dr. Muth és társaik értesülésünk szerint e hó 25-ikére akarják a pártértekezletet összehívni.

Bosznia-Hercegovina áruforgalma.

— szept. 13.

A bosnyák-hercegovinai országos kormány kiadásában nemrégiben a „Bosznia és Hercegovina 1902 évi külkereskedelmi áruforgalmának főeredményei“ címen egy füzet jelent meg, mely Kilián Frigyes könyvkereskedésében kapható. Tartalmából kiemelendők tartjuk a következőket:

Bosznia és Hercegovina áruforgalma melyet a közlemény az áruk súlya szerint mutat ki, az utóbbi években általában fejlődő irányzatot követ.

Az összes áruforgalom (kivitel és bevétel együtt) kitett:

1898 évben	5.799.059 mm.
1899 „	6.525.845 mm.
1900 „	8.025.727 mm.
1901 „	8.049.081 mm.
és 1902 „	8.083.992 mm.

közeledik. Az előbb megfutamodott ellenében egy része halom mellől sortűzet ad a vakmerő kis csapatra. Tóth Sándor káplárnak megrogyott a térde. Felakarna emelkedni sietve, de nem tud; nem érti, miért zsi bong egész teste? . . . A többiek, mintha már nagyon messze lennének, olyan homályosan látja őket, mindig messzebb, messzebb, pedig úgy rémlik neki, hogy a szuronyok zörejét, a fegyverkasok esetegését egész közlől hallja s nem bír felkelni, még egyszer minden erejéből fel akar emelkedni, de torkát úgy szorítja valami, lélegzetvételre annyira képtelen. Összeszedi magát, a fegyvert göresösen szorítja egyik kezében és magasra emeli; hiszen mindjárt rohan ő is . . . Ekkor esik vissza, néhány véresepp buggyan ki száján, hörgésszerű hangot hallat és egyszer kileheli lelkét.

— Szuronyt szegezz. Előre! — hallatszik a kapitány szava s mint bőszergeteg, úgy veti magát az ellenségre a segítő honvédesapat. Volna-e erő, mely rohamnak ellent állani tudna? Hiszen bajtársaik testén rohamnak keresztül s a haldoklónak vére boszuért kiált. A csatakiáltást szitok, jajkiáltás váltja fel . . . Az ellenség megtizedelve futott, hanem a vakmerő kis csapatból csupán öt legény maradt . . .

Ebből esik a bevételre:

1898 évben	1.937.231 mm.
1899 „	1.815.575 mm.
1900 „	2.110.403 mm.
1901 „	2.134.427 mm.
és 1902 „	1.963.154 mm.

a kivételre:

1898 évben	3.861.759 mm.
1899 „	4.710.270 mm.
1900 „	5.915.324 mm.
1901 „	5.914.584 mm.
és 1902 „	6.120.838 mm.

A kivitelnek legnagyobb része nyers terményekből áll (1902 évben 4.620.678 mm. vagyis az összes kivitelnek 75.49 százaléka, meg a gyártmányokra ugyan csak 1902 évben 1.500.160 mm. vagyis az összes kivitelnek 14.51 százaléka esik.)

Legnagyobb kivitel a következő nyerstermények mutatnak: épület és műfa (1902 évben 2.065.731 mm.) donga és hordófa (582.906 mm.) barnaszén (658.827 mm.) ezen árucsoportoknak összes kivitele 1903 évben a 3 háromnegyed millió métermázsát meghaladja.

A bevételben éppen ellenkezőleg félgyártmányok és egyéb iparcikkek játszó a főszerepet, nagyobb kivitel e mellett még volt gabonaneműekben (415.871 mm.) valamint liszt és őrleményekben (332.812 mm.)

Természetesen nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy mindég sulymennyiségekről van szó és hogy a kivitelnek a bevétellel szemben általában mutatkozó tulsulya azon alapszik, hogy a kivitelben leginkább értékűkhöz viszonyítva nagy súlyal bíró áruk szerepelnek (nyerstermények) míg a bevételnél a dolog éppen ellenkezőleg áll.

Az állatforgalmat a bosnyák hercegovinai kormány nem súly, hanem darab szám szerint mutatja ki, az összes állatkivitel 1902 évben 348.580 darabot tett ki, melylyel szemben az 5114 darabra rugó bevétel alig jön tekintetbe. A 348.680 drb. kivitt állat közt vált: 15.559 ló, 99.214 szarvasmarha, 133.369 juh, 63.621 kecske, 41.706 sertés.

Az országos kormány kiadványa felvilágosítást nyújt arra nézve is, hogy merre irányult az áruforgalom, továbbá az igénybe vett közlekedési eszközök tekintetben is.

Megjegyzendő még, hogy a bosnyák hercegovinai árustatisztika kiváló fontosságra tesz szert az által, hogy azokat az árukat is kimutatja, melyek nem vasuton vagy hajón, hanem kocsin vagy teherhordó állatok hátán szállítottak a határon át, a bosnyák statisztika ezen sajátosságát a szakirodalom is több ízben elismerőleg kiemelte.

KÖZIGAZGATÁS.

Az egészségügyi bizottság ülése.

Körner Adolf v. tanácsos elnöklete alatt a város egészségügyi bizottsága tegnap délután 4 órakor a városháza kis tanácstermében ülést tartott.

Az ülésen az elnökön kívül jelen voltak Dr. Sárvány Gyula, Dr. Vargha Emil, Dr. Balkányi Emil, Dr. Balkányi Ede, Dr. Burger Péter, Dr. Kalmár Barna, Dr. Popper Alajos, Dr. Somogyi Zoltán, Dr. Lengyel Dezső és, és kir. főorvos, Burger Jenő építész, Aczél Géza v. főmérnök, Csáki János vágozhídi igazgató és Dr. Vargha Elemér polgármesteri titkár a bizottság jegyzője.

A köztisztasági vállalkozó kérvényt

nyújtott be, melyben arra kéri a bizottságot, hogy hosszabbítsák meg az ürülékek kiszállítására eddig megszabott rövid s a tisztogatás teljesítésére kevés időt.

A bizottság elhatározta, hogy javasolni fogja a tanácsnak, hogy az ürülékek tisztogatási és szállítási idejét október hónap 15 től április hó 1-éig esti 5 órától reggeli 6 óráig és április hó 1-étől október 15-éig esti 9 órától reggeli 5 óráig engedje meg a vállalkozónak.

Elhatározta továbbá a bizottság, hogy felkéri a tanácsot arra is, hogy rendelje el a vállalkozónál, hogy az ürülékek szállítását a főutcát kikerülve, a mellék utcákon eszközölje.

Javasolja a bizottság, hogy ha áldozatok árán is, de az ürülékek szállítására a vállalkozót több szállító kocsival lássa el.

Dr. Balkányi Ede indítványozta, hogy kérje fel a bizottság a tanácsot arra, hogy a főutcán a kofák árulási helyén felgyült szemetet azoknak a piac helyéről való eltávolítása után ezután 12től 1 óra közötti idő helyett 1től 2 órai időközre rendelje el. Továbbá rendelje el a tanács a piacnak a seprés előtt felloccsolását is.

Kalmár Barna dr. arra kéri a bizottságot, hogy sürgessék meg a miniszternél azon régebbi kérelem végrehajtását, hogy a piac mostani helyéről a Csapó és stb. utcákra helyeztessék át közegészségügyi okokból.

Ez iránt a felterjesztés már régebben a miniszteriumban van, de jóváhagyva még ezideig sem lett.

Végül dr. Balkányi Endre előterjeszti, hogy a posta szolgálat még olyan házban is kézbesítik a postai küldeményeket, hol járványos megbetegedés miatt a belépés az azt jelző vörös cédulával tiltva van. — Ezzel a közegészségügye nagyon veszélyezve van, mert a posta szolgáló hivatásuknál fogva a város összes lakóhelyeit bejárják és így a ragályos betegségeket könnyen széthordhatják.

A bizottság elhatározza, hogy megkeresi a postaigazgatóságot a kézbesítés módjának valamelyes megváltoztatására azon házaknál, hol járványos beteg van.

Ezzel az ülés esti fél 6 órakor véget is ért.

× **Megszüntetett zárlatok.** A város tanácsa e hónap 10-én tartott ülésében Lendl Emil állatorvos jelentésére elrendelte, hogy az I, II, III, VI, VII, VIII és IX kerület a július hó 8-án elrendelt vészkertiletből kivonassák, most nevezett kerületekben a hasított körmű állatok között elterjedve volt száj és köröm fájás megszűnt s ennél fogva az összes forgalmi korlátokat is hatályon kívül helyezi a tanács e kerületekben. Együttal elrendeli az állat orvos jelentése alapján a tanács azt is, hogy egyidejűleg a IV és V, állat egészségügyi kerületekben az esetleg szükséges fertőtlenítések haladéktalanul foganatosításának, Rendelkezéséről a tanács Békés, Bihar, Borsod, Hajdu, Heves és Szabolcsmegyék törvényhatóságát is értesítette s a fent idézett rendelkezések végrehajtására egyidejűleg városunk főkapitányságát és a megyei alispáni hivatalt is megke-reste.

× **Rendkívüli tanácsülés.** A város tanácsa tegnap délelőtt 11 órakor a városháza nagytanácstermében Kovács József polgármester elnöklete alatt rendkívüli tanácsülést tartott. Az ülés kiemelt tárgya az iskolai célokra felveendő 179 ezer koronás kölcsön ügyének újabb megbeszélése volt. Elnök előterjesztette, hogy a kölcsönre már is több és kedvező ajánlatot tettek, de mivel a tanács minél előnyösebb ügyletet akar kötni, felkéri Vecsey Imre v. főjegyzőt, hogy a kölcsön ügyében még kedvezőbb ajánlatok felől tájékozzódjék. Vecsey Imre v. főjegyző ugyanis a jövő hét folyamán a drezdai városi kiállításra a tanács küldöttjeivel tanulmányi utat tesz, a mikor is kapcsolatosan a fent nevezett kölcsön ügyben is tájékozódni fog a fővárosban, minél előnyösebb kölcsön üzlet megkötése iránt. E tárgyon kívül a rendkívüli tanács ülés a még ez ideig felmerült folyó ügyeket intézte el tegnap.

× **A jog és pénzügyi bizottság ülése.** A város jog és pénzügyi bizottsága e hónap 17 és esetleg folytatólag 18 és 19. napján délután 3 órakor a városháza nagytanácstermében Vecsey Imre v. főjegyző s akadályoztatása esetén Bészler Károly v. tanácsos elnöklete alatt ülést tart. Az ülésen a bizottság előadója Vargha Károly v. tb. tanácsos előterjesztésében a bizottság az egybe gyűlt folyó ügyeket fogja letárgyalni.

× **A város makktermése.** Régen a városnak meglehetősen nagy jövedelme volt az erdejében termelt makk elárveréséből évenként befolyt összeg. — A makktermés az utóbbi években ritkábban ütött be jövedelmezőnek, ez idén azonban Török Gábor v. erdőmester arról tett jelentést, hogy a város erdeiben itt ott makktermés mutatkozik. A termés minősége és mennyiségének megállapítására e jelentés folytán Király Gyula v. tanácsos elnöklete alatt Lencsés Nagy Bálint, Török Gábor erdőmester és a járási erdészekből álló bizottság e hónap 10, 11 és 12 én bejárta a város tulajdonát képező Pác, Fancsika, Bánk, Haláp, Csere, Külső és belső Guth nevű erdő részleteket s azokban szórványosan talált is makktermést. A termést majd megfogják becsülni s nyilvános árverésen eladni.

Agról-ágra.

Egy kis cimcsere.

Egy debrecenvidéki uri emberrel történt meg az alábbi, reá nézve ugyan kissé bosszantó de általában mulatságos história.

A köteles hírlapírói homályosság szoros betartása mellett pedig nevezzük hőstünket X. urnak

Tehát X ur a minap kettős okból jött be vidéki nyugodalmas állásából Debrecenbe Először mert a feleségének vásárolni valója volt már és másodszer pedig azon a címen, hogy az asszonyt a fáradságtól megkímélje, vagyis inkább azért, hogy egy kissé kimulassa magát.

A vásárlás meg is történt, a boltban pedig meghagyta, hogy az árut címére X. Y. állatfelügyelő V. falu küldjék meg.

Természetesen nyakára hágott a tervbevett mulatságnak is s így indult utnak másnap haza, hová harmadnap meg is érkezett a csomag ezzel a címmel:

X. Y. állatszeliidítő urnak V. falu. A boltos legény siettében ugyanis elvettette a címezést,

A legbosszantóbb aztán a dologban az,

hogy X. ur becsületsértésért pört indított a boltos legény ellen, de a tettes. kir. bíróság felmentette, mondván

Tévedés nem becsületsértés.

*

Ha mindennek árát adnák.

Fáradtan, bosszusan megy a minap egyik helybeli újságíró társunk a Bikába vacsorázni.

Amint leül, a szelid és szives modoru Németh András oda megy hozzá. aztán melléje telepszik.

— Hogy van? kérdi Németh.

— Fáradt vagyok, sok a dolgom, mondja bosszusan az újságíró.

— Örüljön rajta, ha sok a dolga.

— Örüljek, örüljek, hiszen örülnék is, ha legalább megadnák az árát is.

— Haj, válaszolja reá a jó üzlet ember érzékével Németh, hát ha mindennek megadnák az árát, más akkor mit is nyerne rajta?...

*

Aki még szárazon járt Velencébe.

A minap egyik debreceni polgártársunk Velencébe készült. Nem járt még ott, hát a Bikákávész kerek asztalánál szedte hozzá a világiártások között az utbaigazítást.

No nem is volt fogytán aztán benne. Egyik ezt a szállót, másik azt a Paoziót ajánlotta s végül aztán természetesen, hogy a sok utbaigazító között egy kis ellentmondás támadt a körül, ki tudja jobban a tanácsot és ki ismeri jobban Velencét.

A sok civódás közepett aztán egyszer csak kivágja a tájékozottságának kétségbe vonása miatt egyik legsértettebb ur

— Ugyan mit beszéltek már nekem, hiszen 25 év óta járok Velencébe s már akkor voltam benne, mikor még szárazon is belé lehetett jutni.

EGYHAZ és ISKOLA.

Menházvezetőnői vizsga. E hónap 15-én délelőtt 10 órakor az Ötvös utcai óvó helyiségében tartják meg az idén az évenként szokásos menház vezetőnői vizsgákat. A vizsgán Csánky Viktor kir. tanfelügyelő elnöklete alatt részt vesz a bizottságban Oláh Károly városi tanácsos is, mint a községi iskolaszék II-od elnöke. A vizsgára összesen három menházvezetőnő-jelölt jelentkezett.

Mit is lát a toronyór?

Irta: Sziporka Zsolt.

Földön járó emberek vagyunk mindannyian s lépten-nyomon érezzük, tapasztaljuk sőt látjuk a mesebeli mondás igazságát: *köd előttünk, köd utánunk!*

Vagyis szűk korlátok között mozog testünk, lelkünk; az előbbinek érzéki, az utóbbinak gondolat világa.

Meanyi milliárd paránya az a természet élő lényéből, amit pusztán szemmel nem látunk, sőt a szemünk látóképességének ereje körébe eső nagy tárgyak is minő hamarosan esnek látó érzékünk körébe, tul a nagy mindenséghez képest paráynak nevezhető eltávolodás folytán.

Hát még mennyi a hallás, izlés és tapintás körébe eső természeti delog, a miről sejtelmünk sincs, amihez a föld legnemesebb teremtményének, az embernek, durvább az érzéke mint az Istenteremtette sok millió legalsóbb rendű lénynek.

Vagy ha a merengés perciben a fejünk fölött lebegő végtelen világűr rejtélyei fölött való okoskodásában szárnyát szeggeten roskad el gondolatunk, okoskodásaink és következtetéseink emberi képessége, csoda e, hogy lépten nyomon érezzük és kell is éreznünk a mesebeli egyszerű, de mélységes bölcseségű mondást:

— Köd előttünk, köd utánunk!

De éppen ezért, mert az ember kövétel világában oly szűk a *test és lélek* tudásának, tapasztalatának és érzéklésének tere, vágyik az okoskodó ember és ezek között minden ember, legyen bár iskolázott, vagy sem, e körön kívül az ismeretlenbe, a távolba, a homályosba, többet ennél látni, tudni, érzékelni.

Hogy elérje vagy se, az ezen ösztönöknél mellékes, csak egy bizonyos: az arra való törekvés, a vágyódás.

A szárazföldről a tengerekre szállni, a sik rónáról fölmenni a hegyek ormára s onnan tekinteni szét legalább egyszer magunk körül, hogy *milyen és így e világ.*

Vagy a földről fel, a tejünk fölött lebegő ég közelébe, legalább a templom tornyába.

Ah a templom tornyába! Oda és onnan látni és *lenézni*, mindent; mindent — mindazt a mi velünk együtt és itt körülünk él és szétnézni *fö-lötte.*

Ne tagadjuk meg, mindnyájunk emberi ösztöne ez, legalább egyszer egy életben.

Mindennap látjuk minden mellék gondolat nélkül az arányaiban szemünknek legalább is olyan nagy tornyot, hogy azt közeli távolsága látóérzékünk korlátozott volta számára legalább is nekiesinyítse le annyira, hogy reá tekintve, néha ne jusson eszünkbe, hát vajjon onnan még milyen is lehet e világ.

És egy nap azután fáradtságot nem kimélve felkapaszkodunk rozoga lépcsőjén a toronynak, föl a toronyba, Mihály bá'hoz, a toronyórhöz, annak 30 év óta immár meg is deresedett és lakójához.

Lélegzetünk elfult, arcunk kipirult szinte *hála Isten!* mondunk nagy pihelve, hogy végre felértünk.

És észre se vesszük, hogy inkább is a legyőzött munka öröme, melylyel oda fölértünk, tölti el lelkünk, mint sem a toronyból nyíló kilátás lelki gyönyöre, midőn a paránynya és *kékes-szürkés* ködbe uszó táj első látása fölött örömpesve kiáltunk fel, hogy:

— Jaj beh' szép, beh isteni!

Amin aztán Mihály bá ki 30 év óta látja és még sem lát belőle semmit, vég telenül el is csodálkozik.

És a melyből bizony-bizony rövid percek mulva, mire illuziónk szétfoszlik, mi sem látunk semmi élesen, határozottan kikörvonalazott dolgot, melyből a *tudás* vagy lelki látóköre csak valamit is nyert volna.

De azért elragadtatva kiáltunk fel újból:

— Jaj de szép itt minden. Ugy-e Mihály bácsi, sok szépet lát maga innen napról-napra.

— Nem látok én kérem — válaszolja Mihály bá' igazán, őszintén — mert vagy *köd van rajta*, vagy *elvész a messzeségbe*, vagy meg aztán olyan *messze* is van, hogy akkorka, hogy az ember szeme igazán észre se veszi, csak gyantítja, mint a sógoromat én szoktam innen megismerni a ringó járásáról, vagy a tüzet ködös időben, az oszlopos tüstjéről.

És igaza is van.

Fölfelé és lefelé is *kicsi* minden e világon, ha a lelkünknek nincsen hozzá szemüvege, melyen aztán szebbé és nagyobbá látjuk, azt is — a mi körülünk és azt is a mi fölöttünk van!

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden **vasárnap** és **ünnepnapon** d. e. 9—12-ig.

Növegyleti szövő ipar tanműhely nyitva — **vasárnap** kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig.

Szept. 13. Ev. ref. presbiteri gyűlés az egyháztanácstermében délelőtt 10 órakor.

Szept. 13. Kertgazdák ülése a városházán d. e. 11 órakor.

Szept. 13. Á. M. Á. V. altiszti kör tekeversenye saját helyiségében délelőtt 10 órakor.

Szept. 14. Megyei közigazgatási bizottság ülése.

Szept. 19. Függetlenségi kör Kossuth lakomája Törőnél.

Szept. 19. Megyei számonkérőszék ülése.

Szept. 20. Kossuth dalkör dalestétye a Bikában.

Szept. 20. Lódijazás Hajduböszörményben.

Szept. 21. Megyei közgyűlés.

Szept. 27. A közraktár ülése a városházán délelőtt 10 órakor.

* **Istentiszteletek.** Ma vasárnap az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: Az ev. ref. templomban: Nagytemplomban Csighy Andor segéd lelkész. Új templomban Biró Ferenc h. lelkész. Kistemplomban Jánosi Zoltán lelkész. Ispolytemplomban Könyves Tóth Kálmán lelkész. Csapókeri imaházban Kovács János népisk. felügyelő Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Vasárnap délután 3 órakor a Nagy templomban bibliát magyaráz Uray Sándor püspöki segédlelkész.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

A gör. kath. kápolnában 6 órakor reggeli istentisztelet, 9 órakor sz. mise, délután 3 órakor veespernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

* **Mária nevenapja.** Ma Mária nevenapján az istentiszteletek a helybeli róm. kath. templomban a következő sorrendben lesznek. D. e. 6, 7, 8-kor, 11-kor és fél 12 kor csendes sz. misék. 9-kor ünneplés sz. mise, melyet Toronyi István ny. esperes tart segédlettel, mely után a sz. beszédet Pák Emil tartja. D. u. 3 kor litánia és rózsafüzér. 4 órakor a Jézus sz. Szív társulat hónapos ájtatossága, tartja Szabó István. A fél 12 ós sz. mise alatt Bognár Vilma k. a. és Szombathy

Margit k. a. sólóénekeket fognak előadni Piribauer Ferenc és Tarnay Károly közreműködésével.

* **Zarándoklat Rákóci sirjához.** Dessewffy Arisztid, mint a Rákóci sirjához október 1-én tervbe vett zarándoklat előkészítő bizottságának elnöke, tegnap átiratot intézett a város polgármesteréhez. Ezen átiratában a zarándoklatban való részvételre buzdítja Dessewffy a város közönségét, kérve e részben a polgármester buzgó közreműködését is. — Azonkívül kéri még Dessewffy, hogy a város közönsége is küldjön a távolban elhunyt buzdosó sirjára a zarándokok útján koszorút. Dessewffy a polgármesterhez e tárgyban intézett lelkes felhívásán kívül a város közgyűléséhez is intézett hasonlóan lelkes kérelmet, melyet a szeptemberi közgyűlés tárgysorozatába is felfognak venni.

* **A férfiruha-szabászati szaktanfolyam,** mely Beleszlin Athanáz szaktanító avatott vezetése alatt az ipartestület nagy termében buzgó látogatottság mellett dolgozik, a hét folyamán, pénteken d. e. 10 órakor bezáródik. A tanfolyam ezen első szaka mesterek számára volt rendezve s 25 mester vett benne részt. — Tegnap hivatalos látogatást tett a tanfolyamon Szávay Gyula kamarai titkár és Polgár kir. iparfelügyelő. A kamara felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez s abban kérte a tanfolyamnak még egy óra való meghosszabbítását, hogy a segédek is résztvehessenek.

* **Figyelmeztetés a páholybérletkhoz.** A színházi bizottság legutóbbi ülésében elhatározta, hogy mindazon páholybérletk kik páholybérletük első felét szeptember hónap 25-éig és második felét a bérleti év január hónap 15-éig meg nem fizetik páholybérleti jogukat föltétlenül elvesztik. Ma újból felkértünk arra, hogy ezt a páholybérletknek ismételtén tudomásul adjuk sőt még arra is figyelmeztessük, hogy ha bérletüket a kitűzött határidőre pontosan be nem fizetik nemcsak arra az időnyre veszítik el bérleti jogukat, hanem egész bérleti jogukat is egyszer s mindenkorra elvesztik és a bérletk törzskönyvből is föltétlenül töröltetnek.

* **Debreceni diákok Kassán.** Kath. főgimnáziumunk 30 növendéke 4 tanárjuk vezetése alatt tegnap délután Kassára utazott a Rákóci kiállítás megtekintésére. Ma megnéznék mindent, s még az esti vonattal visszaérkeznek. A történelmi tanulmányut bizonyára megbecsülhetetlen értékes lesz a tudományozomjas magyar ifjak lelkének.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt hét folyamán anyakönyvi hivatalnál a következők jelentették be eljegyzésüket: Sass József ev. ref. napszamos Kecskeméti Juliánával ev. ref., Harmath Lajos róm. kath. kárpitos Erdélyi Juliánával róm. kath., Erdész Ede róm. kath. mozdonyvezető Eötvös Idával gör. kath. — Házasságra léptek: Erdélyi Sándor — Kölesy Matild, Huszár Miklós — Géchl Mária, Steiner Zoltán — Schneer Anna, Guttman Izsák — Baumhofer Léni, Tóth József — Tiba Erzsébet, Balogh Imre — Budai Mária Goldstein Farkas — Steiner Fáni, összesen

7 pár. Meghalt a múlt héten 41 egyén, született 33 leány, 23 fiu, összesen 56. Szaporulat az elmúlt héten 15.

* **Népfelkelők katonai szemléje.** A jövő hónap 7. 8. 9. és 10-ik napjain lesz városunkban az itt tartózkodó összes népfelkelők fölött a katonai szemle és pedig: Az 1903. évi október hó 7-én az 1870., 1869., 1868 és 1867-ik évaen szültek és fiatalabbak; 8-án az 1866 és 1865-ik évben szültek; 9-én az 1864 és 1863-ik évben szültek; 10-én az 1862 és 1861-ik évben szültek. A szemlét a jelzett napokon mindenkor reggel 7 órakor a péterfia-utcai honvéd laktanyában tartják meg.

* **Vizsgálat a bűnügyi osztályon.** — Tegnap a bűnügyi osztályon vizsgálat volt. Előbb Bockó Sámuel főkapitány volt a bűnügyi osztályon, után Kovács József polgármester tartott vizsgálatot. Mindketten rendben találták a bűnügyi osztályt. Pedig — ha behatóbb vizsgálat alá veszik nemcsak a hivatalnokokat, hanem az épületet is — úgy aligha távoztak volna elégedetten a bűnügyi osztály rozoga épületéből.

* **A helyi vasút új szárnyvonala.** A debreceni helyi vasut a Margit fürdő telepére szárnyvonalat akar építeni. Az építendő vonal közigazgatási bejárását tegnap tartották meg Keleti Dénes műszaki tanácsos, Horváth Károly vasuti és hajózási főfelügyelő, Aczél Géza városi főmérnök és a helyi vasut igazgatójának Láber Mihálynak jelenlétében.

* **Kétezer diák a kassai kiállításon.** A kassai Rákóci ereklye kiállítást a kiállítás tíz utolsó napjában tömegtelen idegen tanintézet fogja megtekinteni. Eddig a következő tanintézetek jelentették be látogatásukat: 10-én az eperjesi polgári leányiskola 50 növendéke, 11-én a losonci főgimnázium 40—50 tanulója Mazár Sándor gimnáziumi tanár vezetése mellett, 12-én a budapesti II. kerületi áll. elemi tanítóképző 40 növendéke Katonáné Thuránszky Irén igazgató, a sárospataki református kollégium 450 főnyi ifjusága és a kollégium híres dalárdája Székely György dr. igazgató, végül az ungvári r. kath. főgimnázium 100 tanulója a teljes tanári kar vezetése alatt; e hó 13-án a debreceni róm. kath. főgimnázium 30 növendéke 4 tanárral, a homonnai felső kereskedelmi iskola 40—50, a budapesti mintagimnázium 24 és a lugosi állami főgimnázium 15 tanulója, az utóbbi Patáky Miklós igazgató vezetése alatt, 14-én a pápai tanítóképző 40 tanulója Láng Mihály igazgató, az esztergomi r. kath. főgimnázium 30—40 növendéke Molnár Ervín igazgató és a rimaszombati protestáns főgimnázium 50 tanulója Horváth Zoltán igazgató vezetése alatt, 15-én a miskolci felsőkereskedelmi iskola 40—50 növendéke, 16-án a kolozsvári ev. ref. főgimnázium 60 tanulója Kovács Dezső tanár és az iglói állami tanítóképző 130 növendéke Arányi Antal igazgató vezetésével, 17-én az eperjesi ág. ev. kollégium 160 tanulója látogatja meg a kiállítást Wallentinyi Samu dr. vezetése alatt. A bezárási ünnepély napjára, szeptember 20-ára várják a debreceni Csokonai kört és számos bejelentett intézetet. A bejelentett vendégek száma eddig meghaladja a kétezeret.

* **Halálozások.** Tegnap a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál: Nagy János ev. ref. 20 hónapos, Kokas István ev. ref. 17 éves.

* **Hentesek gyűlése.** A mozgalmat indító hentesek intéző bizottsága e hónap 17-én, csütörtökön délután 5 órakor a Törőféle Csokonai vendéglőben zártkörű értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a hentesiparosokat. Az értekezlet tárgysorozata a következő: 1. Felszólítják a mészárosokat és borjúhúsvágókat a csatlakozásra. 2. A városi tanácshoz intézett felirat szövegének ismertetése és a felirat elintézésének megsürgetése. 3. A teendők megbeszélése azon esetre, ha a 14 nap eltelté után a tanács nem teljesíti a hentesek jogos kívánságait. Az értekezletre felhívjuk az illetékesek figyelmét.

* **A százados csizmája.** Valakinek nagyon megtetszett Lóss István huszárszázados csizmája és azt a százados Bethlen utca 58 szám alatti lakásáról el is vitte. A csizmekedvelő tolvajt körözia rendőrség.

* **Szőlőkivitelünk 1901 és 1902. években.** Nem érdektelen tudnunk, hogy a többi gyümölcshöz viszonyítva, mennyi szőlőt vittünk ki a jelzett években. 1901. évben 2,749,324 korona értékű szőlőt exportáltunk, egyéb gyümölcs félére 5,453,737 kor. esett. 1902. évben 1902. évben 2,804,548 kor. értékű szőlő ment ki, míg egyéb friss gyümölcsből 2,612,331 kor. Amíg tehát a kivitt szőlő mennyisége és így értéke is emelkedett az elmult évben, addig a többi friss gyümölcs mennyisége lényegesen hanyatlott. Kivitelünk Ausztriába és Németországba nagyarányúnak ígérkezik. — Itt említjük meg, hogy két bécsi és egy budapesti szállítócég közvetlen élelmiszer, gyümölcs szállító vonatokat rendez be közösen hazánk és Németország közt. Az új intézmény nagyban fogja versenyképes segünköt fokozni, mert gyors szállítást tesz lehetővé. Arra kellene azonban nekünk törekedni, hogy a budapesti piacon összpontosítsuk a kivitelt és a gyümölcs legnagyobb része ne menjen Bécsen át külföldre: továbbá új piacokat is szerezhetünk, első sorban Angliában és Oroszországban. A kiviteli törekvéseknek nagy könnyebbségre lesz a magyar gyümölcs kitűnő minősége. Sajnálatos, hogy az olasz szőlő és egyéb friss gyümölcs alárendelt minősége mellett is előzöni a középeurópai piacokat, ami első sorban arra vezethető vissza, hogy az olaszok nagymennyiségű gyümölcsöt szállítanak megfelelő csomagolás mellett. Debrecenből, hol az ország legkiválóbb fajú szőlője terem, most mázsaszám kellene a gyümölcsöt külföldre szállítani és talán az is ékesen szóló jele éllhetlenségünknek, hogy szőlőkivitelünk annyira jelentéktelen, hogy az komolyan számba se jöhet.

* **A fáradságos udvariasság.** Az angol király bécsi látogatása és az orosz cár küszöbön álló bécsi látogatása nem kiesinylendő fáradságot okoznak Ferenc József királynak, aki szigorú kötelességérzettel viseli az uralkodói kötelesség terheit. Hogy e terhek valóban azok, azt élénken illusztrálja egy Németországban megjelent könyv, amely I. Vilmos császár életéből címet viseli. A könyvben közölt epizódok egyike különösen érdekesen világítja meg, hogy milyenfajta fáradságokat kell kiállania egy államfőnek. A dolog 1853-ban történt Olmützben. Az akkori porosz herceg egy reggelen porosz egyenruhájában utazott oda, de néhány állomással Olmütz előtt osztrák uniformisba öltözött át, mert a Pályaúdvarton Ferenc József várt rá. Lakására érkeve a herceg, a VI. hadtest nagyszámu tisztjeit találta ott, a kik Sziléziából jöttek,

hogy a manővereket megszemléljék. A herceg fogadta a díszben megjelent tiszteket, de evégből le kellett vetnie az osztrák ruhát és a poroszt öltönie föl. Alig távoztak a tiszték, amikor hírül jött, hogy Ferenc József látogatást akar tenni a hercegnél. Ujra le kellett hát vetni a porosz uniformist és az előbbi veenni föl. A látogatást később viszonzotta a herceg, de ekkor nem kellett ruhát váltania. Alig hogy visszatért azonban, lélekszakadva jött egy hírnök és jelentette — hogy az orosz cár azonnal megérkezik vapályaúdvarton. — Most már le kellett vetnie a ruhát és orosz uniformist kellett magára öltönie, magára akasztván összes rendjeleit. A cár fogadása után vissza térve, viszonznia kellett Ferenc József látogatását, ami ismét csak egyenruha változtatással járt. Az ebédhez ujra másképp kellett öltöznie, mert a közbeeső időre porosz ruháját vette magára. A herceg ugyancsak belefáradt a sok metamorfózisba, de mosolyogva teljesítette amit az udvariasság parancsolt.

* **Ipar váltások és megszüntetések.** Az elmult hét folyamán a következők váltottak ipart: Koós Ferenc a cipész mesterségre, Rosenthál Mártonné a sütő mesterségre Schaf János üzletvezetőségével, Nagy Károly az asztalos mesterségre. Márkus György a kőműves mesterségre szőlő iparát megszüntette.

* **Gazdátlan talyiga.** Tegnap a Boeckay téren egy cigány talyigát és lovat kinalt megvételre. A rendőrnek feltűnt a talyigás cigány s kérdőre vonta, mire a cigány közibe vágott a lónak és a Dobozi temető felé hajtott, de a gabévé sülyedt paripa nem bírta a futást és a rendőr már csaknem utól érte őket. Ekkor a cigány hirtelen leugrott a talyigáról s ott hagyva a fogatot, elszaladt. — A talyiga lovastul a rendőrség bünyügyi osztályához került, hol igazolt tulajdonosa átveheti.

* **Kormos rablók.** Megirtuk, hogy Lichtstein Márton határbeli tanyájára két bekormozott arcu ember bement s a cselédséget megfenyegetvén, több tárgyat elvittek, sőt azt mondták, hogyha másnapra a gazda a tanya lakóházának egyik sarokablakjába 1000 forintot nem tesz, leölik az egész családját. A csendőrség nyomozta a rablókat és az egyiket meg is találta. Az elfogott rabló Szentkúti Árpád debreceni többszörösen büntetett egyén, kit a tanyai cselédek fel is ismertek. A másik rablót nyomozza a csendőrség.

* **Amerikai meghívó.** A new-yorki magyar dalárda (Hungarian Singing Society) október 10-én fogja megünnepelni 15 éves jubileumát. Ebből az alkalomból az amerikai dalárda elnöksége a magyarországi dalegyleteket az alábbi meleg hangú levélben hívja meg az ünnepélyre: Szeretett honfitársak, kedves daltársaink! — Van szerencsénk becses tudomására, hozni, hogy a new-yorki magyar dalárda folyó évi október hó 10-én fogja áldásos gyümölcsöt természetelt missziója teljesítésének 15 éves jubileumát megünnepelni. Hálás kötelességünket véljük teljesíteni, midőn önöket ezen ünnepélyünkre tisztelettel meghívjuk és boldogok leszünk, ha részt vesznek. Hiszen dicsőségünknek szülő anyja az önök dicsősége, — mert önöktől tanultuk meg ápolni a magyar dal kultiválását. Hazafias üdvözléssel: Thern Sándor elnök, Sipos Géza titkár.

* **Nagystíli bandita.** Az öt világrésznek talán nem volt oly híres banditája, mint az a John Larney nevű hazátlan gentleman, akit most hatvanhat éves korában letartóztattak Baltimoreban. A

derék betörő igen gazdag ember, van mintegy félmillió koronát érő vagyona melynek minden garasát mesterségével szerezte. Cleveland mellett és Kanadában szép birtokai vannak. Larney nagyon érdekes ember. Már a születésének körül ményei is regényesek. Egy hollandi személyszállító gőzös fedélzetén az ocean kellő közepében született. Mint 13 éves gyermek kezdte meg pályáját. Akkoriban leánynak öltözve a new-yorki utcákon gyufát árult s aki vele szóba állt, annak kilopta a pénzét a zsebéből. Saját állítása szerint némely napon kétezer dollárt loptott össze ekként. A polgárháboru alatt különös módját találta fel a pénzszerzésnek. Tudniillik önkéntesnek vétette fel magát, átvette a foglalópénzt s aztán tovább állt — más ezrednél jelentkezni. — Igy 93 ezrednek volt a katonája, de egynek sorában sem harcolt. Harminchárom éves korában már tizenegy esztendő telt el életéből különböző börtönök falai mögött. 1882-ben három cimborájával fényes nappal kirabolta az illinoisi bankot. Tíz évre ítelték el emiatt, de alig jutott szabadlábra, máris újabb bizonyosságát adta fáradhatlan vállalkozási kedvének. Ismét bankot rabolt meg és ismét fényes nappal. Ezt a csinyt a következő módon rendezte, ő maga a pénztárossal beszélgetett, egyik cinkostársa egy hirlappal eltakarta a pénztáros szemét, egy harmadik bandita pedig felkapta a pénztári asztalon levő 15,000 dollárnyi bankócsomagot és eliramodott vele. Ehhez hasonló esetek tarkítják Larney életét. Az érdekes gazember emellett kétlaki is volt: Solan név alatt tisztességes családi életét élt s ismerősei nem is sejtették, miért szokott néha több esztendőre ismeretlen helyre eltűnni.

* **Rövid hírek. Félmillió lopás.** A lodzi (Galicia) vörös kereszt egylet pénztárából 500.000 rubelt elloptak. — *Gyilkos kutya.* Schraner Tamás székesfehérvári lakos csütörtökön vadászat közben szivarra akart gyujtani, miközben a körülötte ugráló kutyája a felhuzva levő puska ravaszát lábával leütötte, a puska elsült s az egész töltés Schraner hónaljába furódott, aki rövid szenvedés után meghalt. — *A többnejűség terjedése.* A mormon szekta tanai Skandináv félszigeten, különösen Dániában nagy mértékben terjednek. — *Uj tüzvész Travnikban.* A szerencsétlen bosnyák városban tegnap és tegnapelőtt újból 60 ház égett le. — *Turistaszerencsétlenség.* — Kerékgyártó Árpád békésmegyei lakos a Tátra Ferenc József csucsáról lezuhant és súlyos sérüléseket szenvedett.

* **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk, hogy szinehagyott avagy elpiszkolódott ruhákat olcsó árak mellett Konez Józsefnél festessék és tisztítsák. Főüzlet Batthiány u. 2. sz. a. Műhely vár u. 7. sz. zenedeorán.

x **Az előkelő férfi világ figyelmébe** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatáru különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett kifogástalan szabású férfi ingek.* Nagy választék angol, olasz és Pichler féle sport kalapokból valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságokban, *olcsó szolid szabott árak.*

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zene kara játszik.

A válság.

Saját tudósítónktól.

Budapest, szept. 12.

A politikai életben ma némi szélcsend állott be. Apponyi Albert gróf a képviselőház elnöke ma korán reggel megjelent a képviselőházban és onnan egy negyedóra múlva már a vonathoz hajtatott és Eberhardra utazott, de a jövő hét elején újból feljő a fővárosba. Ma általában sok képviselő utazott el Budapestről és akik itt maradtak, azok politikai kombinációkból élnek.

Két kérdés foglalkoztatja különben a politikusokat. Az egyik a szabadelvűpárt értekezletének egybehívása, amelyre vonatkozólag Gorove László tudvalevőleg írásbeli indítványt nyújtott be. Hogy a régi szabadelvűpártiak komolyan akarják az értekezlet egybehívását, bizonyítja, — hogy Hieronymi Károly lakásán tegnap szűkebb körű értekezlet volt, a melyen elhatározták, hogy a párt magatartásának meghatározása és körvonalazása céljából a jövő hétre a pártértekezlet összehívását fogják kérni most már csoportosan.

A másik ügy, a mely ma is élénk eszmecsere adott alkalmat, a pártközi konferencia kérdése volt. Többen a függetlenségi pártiak közül is erősen óhajtják ezt a konferenciát főleg abból a szempontból, hogy megismerjék a szabadelvűpárt álláspontját.

A válság megoldására nézve abból a körülményből, hogy *Wekerle* Sándor tegnap több ízben felkereste *Apponyi* Albert grótot, sokan azt következtetik, hogy e két előkelő államférfiúnak végre is sikerülni fog nemcsak megérteni egymást, hanem olyan állapot is találni, a melyben a kibontakozás útját felépíteni lehet. Abból a körülményből azonban, hogy *Andrássy Gyula* gróf ma Bécsbe utazott állítólag felsőbb meghívás következtében, a fenti kombinációt a déli órákban úgy módosították, hogy *Andrássy Gyula* gróf *Wekerle* mellőzésével *de Apponyival* együtt fogja keresni a megoldáshoz vezető utat.

A mi a hangulatot illeti, a függetlenséget párton szívesen látnák *Wekerle* reaktíválását, de annál kevésbé a néppártiak, akik az egyházpolitikai javaslatokat dehogy is tudják megbocsátani *Wekerlő*nek.

A *Kossuth* Lajos utca közönsége ma délelőtt pikáns látványnak volt egyéb ként tanuja. — Ott járt fel és alá *Rakovszky* István *Polonyi Gézával* élénken gesztikulálva és izgatottan dlskurálva. — Ellentét van közöttük ugyanis *Polonyinak* a német néppártion történt összekülönbözése miatt. A közönség élénk figyelemmel kísérte a két legagilisebb politikus hangos vitatkozását.

EGYLET.

Torna és Kerékpáros Egyesület. Tisztelettel értesítjük, hogy f. évi október hó 4 ée kiirt országos versenyünket a debreceni országos nagyvásárnak időközben október hó 4 ére történt kitűzése folytán, kénytelenek vagyunk már egy héttel előbb szept. hó 27 én megtartani. A nevezések határideje e hó 23-a déli 12 óra. Reméljük, hogy az időpontnak e változtatása a tisztelt társjegyletek részvételére nem lesz befolyással. Debrecen, 1903. szept. hó 11. *Lassgallner Kálmán*, egyleti ügyvivő elnök. *Dr. Horvay Róbert* egyleti titkát.

Siketnémákat gyamolító jegylet. A vallás és közoktatásügyi miniszter a debreceni siketnémákat gyamolító jegylet igazgató tanácsába. *Géressy Kálmán* tankerületi főigazgatót, *Zsigmond Sándor* alsó szabolesi hajduvidáki ev. ref. esperest és *Irinyi István* debreceni ügyvédet a rom. kath. egyháztanács jogügyi tanácsosát 3 évi időtartamra igazgató tanácsi tagokká nevezte ki.

Emberirtás a Balkánon.

40,000 ember hajléktalan.

A török katonaság tömeggyilkolásai.

Irtóztató sors jutott osztályrészül a vilajetekben lakó keresztényeknek. Mindezt, ami nem török, kiirtanak és elpusztítanak a török csapatok, melyek szabadon garázdálkodnak a tisztjeikkel együtt. A legkegyetlenebb háboru sem okozott szörnyűbb pusztulást, mint a vért szomjazó török csapatok odalent a Balkánon.

A *Daily Mail* bécsi tudósítója jelenleg Monasztirban időzik s lapjának tegnap tudósítást küldött, mely bizonyára óriási feltűnést fog kelteni. E tudósítás a következő:

Monastir, szept. 12. Macedóniában hetek óta olyan háboru dúl, amely, ha még néhány hétig tart, alig fog életben maradni néhány ezer keresztény. — A földig leégett falvak száma felülhaladja a százat.

Amiről pontos számot tudok, nyolc ezer keresztény család jutott néhány hét alatt koldusbotra és legalább 40,000 ember él hajléktalanul, Oebrida zordon hegyei között. Le nem írható ezen emberek nyomorult helyzete. — Még a török polgárság is szánakozik szomorú sorsuk fölött.

A lakosság egy másik része a leégett falvak romjai között él s itt éhen fognak halni. Táplálékuk ugyanis fű és víz. Ha sikerül egyiknek egy valami elhullott állat tetemét felfedezni, a többiek agyonütik, hogy elrabolhassák tőle. — Részletesen nem lehet leírni e borzalmas ságokat, mert a törökök megtöltik, hogy ujságíró Monasztirtól 5 kilométernél nagyobb távolságra mehessen.

A monasztiri görög kórházban százszámra fekszenek borzalmasan megcsontított férfiak, asszonyok és gyermekek. A bolgár negyedben számos elpusztult falunak megcsontított lakossága tanyázik. Tegnap 300 menekülő érkezett *Smilevo* községből, melyet a törökök elpusztítottak.

Smilewonak 3000 lakosa volt és 300 maradt belőle.

Az irtóztató kegyetlenségek között melyeket a török katonák elkövetnek, nem lehet leírni, valamint azt a vad erőszakosságot sem, melylyel a nőket és egészen fiatal lányokat meggyaláznak. — A hasiborukok egy áldott állapotban levő asszonyból kivágták a magzatot, csak „azért, hogy megtudják, fiu e, vagy leány.”

Tegnap egy fényképész érkezett *Monasztirból*, akinek fényképén egy egész sereg levágott bolgár tejét ábrázolták, a háttérben mosolygó török katonatisztekkel.

„Európa elhagyott bennünket! — jajgatnak a szerencsétlen keresztények. És ebben igazuk is van. A törökök már nem válogatnak bolgárok és nem bolgárok között. Egyformán gyilkolják le a bolgárt, szerbet, görögöt és románt. A török katonaság már hónapok óta nem kapott zsoldot s a tiszték, hogy a katonák ne zúgolódjanak, nemcsak hogy megengedik nekik a rablást, — de abban részt is vesznek.

Egy-két hét múlva beáll a tél s a bolgár bandák vissza fognak vonulni. S mi lesz akkor a villajetek 750,000-nyi keresztény lakosságával? — Aratás nem volt, az élelmiszerek készletét már régen felemészítették a török katonák. Az éhínség a télen át még nagyobb pusztítást fog itt véghez vinni, mint a török katonaság.

Ez a helyzet most Macedóniában.

Wyon Reginald.

TAVIRATOR.

Horvát fészkelődés.

Zágráb, szept. 12. A horvát ellenzék ismét magyar ellenes tüntetésre készül. A tavaszi zavargásokhoz hasonló mozgalmat indít egész Horvátországban a horvát ezredék horvát nyelvű vezényszava érdekében.

Csányi találmánya.

Budapest, szept. 12. *Csányi Henrik* találmánya a *Csányi* féle villamfejlesztő elem még alig jutott el a gyakorlati ki próbálás útjára, máris nagy háboruságot keltett a tudományos körökben. Különösen a hivatásos, okleveles tudósok egymás után támadják meg. Most *Wartha*, *Wittmann* és *Hoór* műegyetemi tanárok kijelentik, hogy *Csányi* találmányának semmi gyakorlati értéke nincs, a fejlődő mérlegzők kizárják a *Csányi* elem házi használatát.

Forrongás a Balkánon.

Konstantinápoly, szept. 12. *Drinápolyi* hírek szerint albán redifek *Drinápolyból* *Kirkilissz* felé vonulva veszedelmesen zavartak, különösen *Jeniszében*, hol a templomot teljesen kifosztották. A *kirkilisszei* kormányzó odautazott a vizsgálat megindítása véget. *Kirkilisszében* is fosztogattak az albán redifek és a *Tirnovó* felé való menet közben több községet felgyújtottak. — A *Fekete tenger* partján egy albán redifzászlóalj és egy *drinápolyi* redifzászlóalj egy szoroson

vonulván át, nagy veszteséget szenvedett egy bandától, a mely dinamitbombát dobott a csapat közé. A megsérült katonának száma, kiket a kirkilisszei szancsakból Drinápolyba szállítottak, több mint ötszáz.

Kirkilisszebe a szandsák belsejéből számos izgató hír érkezik. Így pl. az a hír, mely szerint a Kirkilisszetől 20 kilo méternyire fekvő Almadzik és Rrekler falvakat egy különítmény elpusztította és Almadzikban 200 bolgárt fejeztek le csak a ládjaik jelenlétében.

Konstantinápoly, szept. 12. Sukri basát, a 2. hadtest területének főfelügyelőjét kinevezték Drinápoly parancsnokává.

Öngyilkos fogházfelügyelő.

Sopron, szept. 12. Pokorny Gusztáv fogházfelügyelő agyonlőtte magát.

Gabona tőzsde.

Budapest, szeptember 11. Buzakinát jó ételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 60,000 métermázsa került forgalomba a zárlatnál néhány fillérrel drágább áron. Egyébb gabonafajták tartottak. Idő szép,

Buza októberre	7.49-50
„ novembere	7.70-72
Rozs október	6.23-24
„ októberre	6.50-51
Zab októberre	5.48-49
„ novembere	5.73-75

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kinevezés. A debreceni kir. ítélő tábla elnöke Kalos Pál szirmai lakos végzett joghallgatót a debreceni kir. ítélő tábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Regény csarnok.

A tejtestvér.

Második rész.
(Folytatás.)

— Ejnye be kedves egy fiu, — kacagott Bainville kisasszony, a pezsgőtől mámorosan.

— Igyék, földi, — tette hozzá oda-nyujtva Savinien az aranygyöngyös borral teli serleget.

— Legalább megtudja, hogy mire gondoltam. . .

— Oh kérem, sohse szégyelje magát, — gúnyolózott Senlisse.

— Szegény fiu, valamikor eleget szenvedett miattam. Megérdemli, hogy kárpótoljam érte.

Savinien egy huzamra kiürítette a feléje nyujtott poharat és úgy érezte, mintha büvös szerelmi láng hevíténé ereiben a vért.

A vacsora véget ért.

Louessart fizetett és leérve az utcára egy pillanatig habozva álltak meg a novemberi éjjel ködében.

— No gyerekek, — szól Senlisse, — nincs mulatság, a mely véget ne érjen és nincs jó barát, a kitől válni ne kellene — Jó éjszakát, gyerekek, Vegyétek aldá somat.

Erre aztán kellő discretióval távozott zsebébe mélyesztve mindkét kezét és felgyürve kabátja gallérját.

A fiatal hölgy dideregve kapaszkodott Savinien karjába és hozzásimult.

— Hová kísérjem önt? — kérde Savinien, kit a hideg levegő kijózanított pezsgőmámorából és visszafizette vidékies elfogultságba.

Claudiette odahajolt hozzá és a fülébe sugta:

— Csacsi! A maga lakására.
Harmadik rész.

1883 tavaszán nagyon későre esett a husvét.

A Malpertuis kastély zöldelő kertje virágba borult gyümölcsfáinak illatos díszében pompázott midőn a husvéthétfő reggel ragyogó verőfényvel beköszöntött.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR.

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva

Bizonyítvány kelt Bécsben
1887. július hó.

Kalodont

nélkülözhetetlen

FOGTISZTÍTÓ-SZER

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásával nem nélkülözhető fogak és a szájüreg gondos ápolására nevezetesen gyomorbetegségek hátrithatók el az által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „Kalodont”, mely az antiszeptikus hatás a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

MIHALOVITS-féle

Harmat-Crème

Arcszépítő

kenőcs.

- ▲ Harmat-Crème a legjobb arcszépítő s kézbőr-ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérre teszi az arcz bőrt.
 - ▲ Harmat-Crème sem ólmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.
 - ▲ Harmat-Crème nappal is használható, miután nem száraz s a poudert jól állja.
 - ▲ Harmat Crème nem teszi fényessé az arcot s fehéríti a bőrt.
 - ▲ Harmat-Crème kiváló jó hatású mindennemű bőrbajoknál; pattanások s miteserek (bőr-akák) elmulasztására, napégete s szélkifujtás arcznál, s kéznél.
 - ▲ Harmat-Crème teljesen zsirtalan, habszerű, jóillatú arcszépítő egy tégelyének ára egy korona.
 - ▲ Harmat Szappan, mely a Crème hatását fokozza, darabonként 35 kr
- Főraktár a készítő MIHALOVITS I. gyógy-szerésznél Debreczenben.

MEGHÍVÁS

a debreceni termény- és áruraktár rész.-társaság
1903. szeptember hó 27-én délelőtt 10 órakor
a városháza kis tanácsstermében tartandó
XVI-ik évi rendes közgyűlésére

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Határozat hozatal a lefolyt 1902—1903. évi üzleti év zárszámadása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Határozat hozatal a nyeresmény felosztása és az osztalék megállapítására nézve.
4. Két a sorrend szerint kilépő igazgatósági tag helyének 3 évre és egy elhalálozott igazgatósági tag helyének 1 évre való választás utján betöltése.
5. Felügyelő bizottsági 3 rendes és 1 póttag választása.

Debrecen, 1903. augusztus 31

Az igazgatóság

JEGYZET: A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles részvényeit a közgyűlés előtt legalább 1 nappal a társaság pénztáránál, a debreceni első takarékpénztárnál, vagy a debreceni ipar- és kereskedelmi banknál — tértívny és igazoló jegy kiszolgáltatása ellenében — letenni. A zárszámadások 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság hivatalos helyiségében a részvényesek rendelkezésére állanak

Jön Ugyan ki?
Jön Ugyan ki?

híres magyar csodás és
ördögös kezű bűvészmeister

KEMENYFI

varázs színházával
külföldi utazásról megérkezve, ke-
resztülutazása alkalmával ma egy
nagy spiritistikai, magnetikai és mű-
vészeti előadást tart az **Arany-
Bika orfheum helyiségébe!**

Műsor:

1. szakasz.

1. A repülő keztyű
2. Az afrikai labda játék.
3. A vándor üveg, — mely Budapesten 60-szor lett bemutatva
4. A kínai kötözés
5. A legújabb szivarozás, vagy a szivarozás módja ez évezredben
6. Express óra Amerikába és viszont a csoda országba
7. Az égő talány
8. A török hárem beszélő halálfeje, vagy a kopogó szellem.

Misi és Misike a világhírű tűzkirálya,

2. szakasz.

1. A török hárem
2. A táncoló ballerínák a szabad levegőben ujdonság itt először
3. A szellem irás.
4. A rejtélyes étlap, roppant mulatságos
5. A vándorló baba
6. A mulattató licitáció
7. Dr. Faust kalandjai, vagy a megfoghatatlan szellemek előidézése a pokolból
8. A borgyártás netovábbja Amerikában.

3. szakasz.

A csodák csodáit képezi **KERÉK TERÉZIA** urnő, Európa leghíresebb jó- és gondolat-olvasónője, ki megmondja bárkinek hány éves, vagyis születési évét, hónapját és napját, zsebének legelrejtettebb titkait, jelenét, multját és jövőjét, ami egész bámulatba ejti a n. é. közönséget.

4. szakasz.

Sasser az arabiai önkínzó sebezhetetlen fakir hajmeresztő mutatványai.

I. Egy hölgy rejtélyes kiszabadulása a fogságból. Lande Terézia k. a. és Keményfi bűvész tanár által előadva.

Fentartott helyek.

Nagyérdemű közönség! Miután a varázs színház megtekintése a legszórakoztatóbb mulatság, tehát kérem ezen úgy is ritka alkalmat el nem mulasztani s minél számosabban megtekinteni sziveskedjenek.

A műsor változtatását fentartom.

Kezdeté este 8 órakor.

Helyárak: I. hely **1 korona.**

II. hely **60 fillér.**

Gyermeknek fél ár!

Kiváló tisztelettel

Keményfi, bűvésztanár.

8198. Tk. sz.
1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. tszék, mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik hogy a Debreceni Első Takarékpénztár végrehajthatónak Burai István elleni végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék a debreceni kir. járásbiróság területén levő a debreceni 1773.sz. tjkvben A.I. 1876 hrsz. alatt felvett házastelekre a 2778 koronában és az ugyanezen tjkvben A.† 10831 hrsz alatt felvett ujosztásu szántóra a 190 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül **1903 évi szeptember hó 28-ik napjának délután 3 óráját** e kir. tszék árverési termébe kitűzetett.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadék képes értékpapirban letenni, avagy az 1881. LX. tez. 170. §-a értelmében

a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál és Debrecen sz. kir. város rendőrségénél tekinthetők meg.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Debrecen 1903. évi július hó 17-én.

Baróthy Béla,

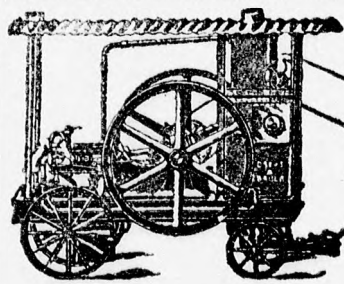
kir. tszéki bíró.

Ki sokat ül s nincs alkalm, hogy terjedelmes sétákat tehessen vagy más sport által az alsó testrészeit mozgásba hozza, annak a régi jóhírnevű Rohitschi viz szolgáltatott fog tenni a Tempelforrás viz borral, a Styria forrás magában elegendő. Kitűnő étvágyat is csinálnak.

Nagyraktár Magyarország részére:
Hoffmann Józsefné
Budapest, Bathory utca 8.

Közel 8000 motor 60000 lóerővel a legteljesebb megelegedésre szállítva.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

(ezelőtt Hille) fióktelep és műhelye:

Gellert Ignác és társánál,

Budapest, VI., Teréz-körút 41. —
Telefon 1291.

Ajánljuk az elismert legjobb, legtökéletesebb, legtartósabb gyártásu, legegyszerűbb kezeléssü és legolcsóbb üzemi **drezdai benzin-motorokat és lokomobilokat és széngázfejlesztős (generátoros) motorokat.**

Malomüzemre, daralásra, takarmánykamrákba, tejjgazdaságoknak, fávágáshoz, vizemelésre, csépléshez és minden más munkához a legjobb üzemerő.

A drezdai motorok minden versenyvizsgálaton és kiállításon a legelső díjakkal lettek kitüntetve.

Referenciák: a legelőkelőbb malomtulajdonosok, uradalmak és gyárvállalatok.

Kedvező fizetési feltételek!! — — Legmosszebbmenő jótállás!!

64 kitüntetés és 8 állami érem.

Ajánljuk az érdeklődő n. é. gazdák közönségnek nagyszámú Visontai Kovács László urnál Vámosgyörkön (Hevesmegye) működő drezdai rezinlokomobil legnagyobbat fajtá (10 lóerő) cséplővel cséplési munkában való megtekintését.

A kolozsvári gazdasági kiállításon folyó évi szeptember hó 5., 6., 7. és 8-án egy drezdai stabil benzin-motor és egy drezdai benzin-lokomobil lezr tüzemben látható.

Vezérügynök

elsőrangú jól bevezetett életbiztosító-társaság részére kedvező feltételek mellett kerestetik.

Csakis a legjobb társadalmi osztályhoz tartozó, óvadék képes urak terjesszék be ajánlataikat „Biztos jövő” jelige alatt **MOSSE RUDOLF** hirdetési irodájába, Budapest.

SZTRAKA-féle
tannin - csokoláde

kitűnő hatásu kis gyermekek és felnőttek hasmenése ellen. Egy drb. ára 40 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

ORVOS SORSJEGYEK.

Főnyeremény 50.000 K. é.

Ara 1 korona.

Huzás már Októb 10-én,

Osztály sorsjegyek.

VI. huzás szept. 24. októb. 25-ig.

Kaphatók a

Debreczeni Ipar és

Kereskedelmi Bankban.

Legkedveltebb, legtökéletesebb arcztisztító és szépítő szerek: Akácia

KRIEGER-féle -CRÈME 2 kor. -PUDER 1 " -SZAPPAN 1 " Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, CALVA-TÉR. Törvényes védje.

ELSŐ MAGYAR Gazdasági GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gézcseplő-100 000 készlet és készlet g. gép üzemben.

Műlomberekesekre KÜLÖN SZAKOSZTÁLY. Részletre árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádifürdővel.

200 kényelmes lakoszobával. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szürmeorui az egész világon elterjedtek és elsőrangúak.

GUMMI és HALHÓLYAG
tucatja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvétei, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a szakma legelső rangú czéje: **BEIF J.** specialista, Bécs, Brandstätte 3. Árjegyzék ingyen.

Modern BUTOR.
Óriási választék háló-, ebédlő-, szalon- és ury-ezbe-kastorokban. Olcsóbb mint bárhol.

NEMES és LENGYEL
butoriparceknál
BUDAPEST.
IV., Kecskeméti-utca 8. sz. 1.

ZIMMER
hármely országból és sokakból, ajánlatok szépségére és val. hasznokértékek letehető cöljából (póstatdíj jótállással).

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Ozimirodójában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN
A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az

Felülmúlja az eddig ismert összes fogszerket. OSAN-szájvíz-esszencia á 88 kr., OSAN-fogpor á 44 kr.

Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb szépitő-szer üvege 1 frt. Ehhez balzsamszappan 30 kr. Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan á 50 és 35 kr.

Santalingene a legjobb és leggyógyosabb hajfestő-szer sötétszöke, barna és fekete. Ara frt 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld: Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. Kitalálta London, Páris, Brüssel, Konstantinápoly stb. Raktáron gyógyárakban, Utazástárakban stb.

ROZSATEJ
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan á 50 és 35 kr.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.

Nyitvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Novelló internátus bennlakó növendékek részére. Bizonyítványal Államérvényesnek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. — Hövebb felvilágosítást ingyen ad

Röser János, igazgató

INTERNATIONÁL SZÖRVESZTŐ
néhányaszi hasznos és az országok közöli a szöri elterjedés. Egy tucatja 8 kr.

Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár Budapest, Gyár-utca 17. c

Megjelent „Tollalcs-ittok” ingyen

SANTALEGGER
Főrtal embereknek orvosilag ajánlott szer. Ara 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

SANTALEGGER

ROZSATEJ

RÖSER

NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkoznak.

Használjon Kerpel-féle **KÉZFINOMÍTÓ**
helyadékat, mely minden kezét 3 nap alatt simit, fehérit, szépit. Üveg 90 fillér. Postán 4 üveget bérmentve küld

KERPEL gyógyszerár
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevel-kölcsönöket, melyek után teljes közpénzfizetéssel:

50 évre a tőke évi 5.70%-a	2 1/2-3% levonással:
33 1/2 : : : 6.50%-a	50 évre a tőke évi 5.26%-a
22 : : : 8.-%-a	34 : : : 6.-%-a
15 : : : 9.80%-a	25 : : : 7.-%-a
	15 : : : 9.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt. Bövebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Saját érdekében hirdessen
hirdetési iradja által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÖVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Kaiser Salamon

Hatvan-utca 2. szám alatti havi és heti részletfizetésben, az őszi és téli áruk nagyválasztékban megérkeztek u. m.: férfi, fiu és gyermeköltönyök, női felső kabátok és felöltők, vásznak, kanavászok, képek és tükrök nagyraktára

Dr. G. Schmidt
Fül-és fülgyógyász

Fülolaj

csak a legújabb fülgyógyászat alapján készült, melynek segítségével a fülgyógyászatban a legnehezebb eseteket is sikerrel lehet kezelni.

Dr. Rothsnek V. Emi,
gyógyásztára az „Arany egyszarvúhoz”
Debreczenben

„István“ gőzmalom társulat.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni miszerint

sima-örlő malmunk berendezését a mai kor igényeinek megfelelőleg akként alakítottuk át,

hogy az örlésre szánt gabona-nemüekből minden idegen mag (konkoly, borsó) vegyületet kitisztítva

nemcsak korpás lisztet készíthetünk,

hanem a t. közönség kívánsága szerint, szita és lisztosztályozó gépeinken a korpát különválasztva;

finomabb és kenyérliszteket is állíthatunk elő folyó évi Szeptember 15-től kezdve.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérve, vagyunk

Kiváló tisztelettel

az igazgatóság

Órák és órák

REPARÁTOR

SZERENYI

Órák és órák

Órák és órák

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb

REPARÁTOR

Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér

100,000 sorsjegy, 55,000 nyeremény

Nyeremények összege: 14.459,000 korona.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA

BUDAPEST, Andrássy-ut 60.

Ha őszül a haja,

Stella

ZOLTÁN BÉLA

BUDAPEST, V. SZABADSÁG-TÉR.

HOMOPÁTIAI GYÓGYINTÉZET.

Dr. KOVÁCS J. Dávid

BUDAPEST, V. VÁCZI-ÚT 18. I. EM.

Megjelent az új SZERENYI

YOST

YOST IRÓGÉP

RIVOLI

BUDAPEST, VI. KER., SZABADSÁG-TÉR 38. SZÁM.

Hôtel PÁRIS

BUDAPEST, VI. VÁCZI-ÚT 21. SZÁM.

PLATSCHEK VILMOS

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruház

BUDAPEST, IV. KÖZPENTI VÁROSHÁZ.

INGYEN

„HÖLGYEK TITKÁRA”

GYOMOR-ELIXIR.

BUDAPEST, RÓVAM-TÉR 8. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA

VIZGYÓGYINTÉZETE és SZANATORIUMA

Külföldi hegyi fekvésben, permentes és szélmentes vidéken, 200 méterrel több jól épült, rozsdamentes hegyi utak. Széles körű gyógykezelés, modern berendezés. Legmodernebb kórház, az összes betegszobák higiénikusan a legkiválóbbakban vannak berendezve. Kiváló étkezés, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosításunk megküldésére a Dr. SCHLESINGER-féle vizsgyógyintézet, Pestújváros, Szabadság-tér 38. szám.

Szőlő értesítés.

Kardos László séta-kerti szőlő telepéről naponta friss szedésű

csemege és passatuti most már teljesen érett szőlő árultatik

a piacon városháza sarkán Toth Gyula vaskereskedése előtt.

Több rendbeli érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debreczenben.

SCHVARGZ VILMOS

cs. és kir. udvari butorgyáros és a legújabb szabadalm. zott asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.
Gyártelep: Szalka-u. 5.
Teljes lakberendezések állandó kiállításon. — Egyszerű, de kiűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legényesebb kivitelű, legcsell árban.

Költségvetésel rajzok, a vállalkozással, a munkálatokhoz szolgálok.

Csak is Selle és Kary féle

FREDONT

Kerjünk.

Legjobb tisztító szer

minden finomabb cipőhöz, sárga, és fekete. Különben ajánlatik Boxcalfs-, Os-caria-, Chevaux- és Lack-cipőkhöz.

B. c. XII.

Csász és kir.

udvari szállító.

Fernolend

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált peccsés, sárga vagy barnabőrnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Bécs, I. Schnlerstrasse 21. Mindenütt kapható.

ALOVASS és LADANYI

NŐI DIVAT ARUHÁZA DEBRECZENBEN

ékesíti a t. vevőközön-séget, hogy üzletükbe óriási választék érkezett olcsóságokban, ugymint

GYÖNYÖRŰ ANGOL SEFIREK	0 0	ANGOL KELMÉK 120 cm, SZÉLES	0 0
méterje	21 kr	méterje	58 kr
REMEK DIVAT FLANELÉK	0 0	SELYEM HIMZETT BATISTOK	0 0
méterje	30 kr		28 kr
DIVATOS VELEZEK, ÉS TENISZEK	0 0	FRAN CZIA DELINEK	0 0
méterje	20 kr		28 kr

0 0 0 Külön felhívjuk tisztelt vevőink figyelmét 0 0 0
30 rőf. Szepességű vásznainkra, mely fehérneműkre legcelszerűbb 1 vég 5 frt

Ez alkalmat el ne mulassza a t. vevőközön-ség, mert ebben az olesó árkedvezményben többet soha nem részesülhet, Tisztelettel

Debrecen,

LOVASS és LADANYI
Piac-utca 7. (a Bika szálloda mellett.)

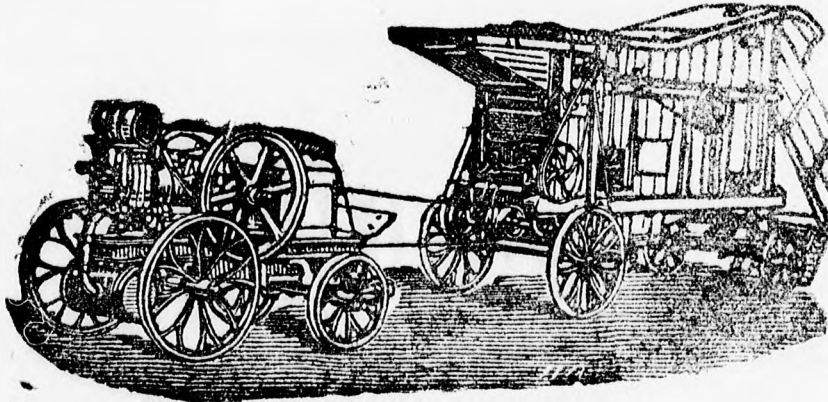
„MAYER” GÉPGYÁR SZOMBATHELY

Raktár: Budapest. V., Lipót-körut 15.

G a z d a s á g i gépeket, kitűnő szerkezeti Benzin-motorokat 2-50 lóerejű

Benzin-motoros cseplőkészletek.

Legelőszükségleten.

Tűzvesztély kizárva.

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártás Teljes műalmi berendezések,

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabadalmazott víznyomású borsajtó.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kiváló képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.